

OPLETTEN VOOR ANDERE FRUITMOTSOORTEN

Op een fruitmeeting die Syngenta organiseerde, belichtte Jan Hoogland van Syngenta de bestrijding van enkele plagen voor appel en peer. Nadat op een aantal Nederlandse bedrijven de fruitmot zich moeilijker liet bestrijden, leerde nader onderzoek dat er nog een andere fruitmotsort in het spel was. – Patrick Dieleman

“In Nederland waren er in 2011 heel wat bedrijven waar de bestrijding van de fruitmot, (rups zie foto boven) niet lukte”, vertelt Jan Hoogland. “Sommige fruitte-

lers stelden ondanks 20 keer spuiten 25 tot zelfs 60% aantasting vast. Die aantasting verminderde sterk met de komst van Affirm. Dat middel was effectiever dan de

moeden dat het mogelijk om de kleine fruitmot, de *Grapholita lobarzewski*, zou gaan. Die kan je moeilijker verstoren met verwarringstechnieken of bestrijden met virussen. Charles de Schaetzen vond zowat 15% afwijkende inboringen, die dus mogelijk van een andere fruitmotsort zouden kunnen zijn.”

© PATRICK DIELEMAN

.....
Het kan de moeite lonen om te bekijken om welke ondersoort van de plaag het gaat.
.....

virussen in de strijd tegen de fruitmot. In 2012 zakte de aantastingsgraad nog sterker, maar de werking is de combinatie van een middel en de weersomstandigheden. In 2011 begonnen we te bekijken wat er precies fout liep op bedrijven met een hoge aantasting. We hebben toen voor het eerst inboringen ingestuurd naar pcfruit. Charles de Schaetzen heeft daar bekeken of het om de fruitmot, dan wel om een andere soort ging. We hadden het ver-

Gericht op zoek

“In 2012 gingen we nog uitgebreider kijken”, vervolgt Hoogland. “We hebben toen voor het eerst op diverse locaties verschillende soorten vallen opgehangen. Voor de gewone fruitmot hebben we ook vallen gehangen waar je de vrouwtjes mee aantrekt. We namen ook nog vroege fruitmot, kleine fruitmot, vruchtbladroller en eikenbladroller mee in het onderzoek. Om de week tot 10 dagen werd er geteld.” Hoogland toonde met grafieken aan hoe de populatie van al die motjes evolueerde tijdens het seizoen. De kleine fruitmot kwam niet in grote aantallen voor, maar

Jan Hoogland van Syngenta stelde vast dat er ook andere dan fruitmotten in het spel waren, wanneer de bestrijding van fruitmot niet 100% lukte.

toonde een generatie in juli en een tweede in augustus, met cumulatief maximum 8 motjes. "Niet spectaculair, maar hij is er wel. De gewone fruitmot (*Cydia pomonella*) haalde daarentegen pieken tot 180.

moeten toch altijd een stukje overbruggen. Als het slecht weer is, is de kans op inboren veel minder dan bij mooi weer. Interessant was dat we in die vallen enorme hoeveelheden pruimenmotten

Eva Bangels van pcfruit. Die vonden het interessant, omdat er meer geteld werden dan verwacht werd. Tim opperde dat de pruimenmot die we detecteerden mogelijk ook perzikmotten (*Grapholita molesta*) kunnen zijn. Hij kende een voorbeeld in Noord-Frankrijk waar andere schade voorkwam dan die afkomstig van *Cydia*. De perzikmot bleek daar de oorzaak te zijn. Beide motten behoren tot het geslacht *Grapholita* en kunnen gemakkelijk verward worden met elkaar. Het lijkt ons zeker de moeite om dit verder op te volgen en te zien welk effect dit heeft op de schade door fruitmotten."

De fruitmot (*Cydia pomonella*) 1 als rups 2 en als volwassen vlinder.

Opvallend in 2012 was dat de populatie instortte in juli, en dat er eigenlijk geen tweede generatie geweest is. Door het koude zomerweer was het aantal succesvolle inboringen in de zomer heel laag. Nadat de rupsjes uit de eitjes komen, moeten ze zich verplaatsen van het blad naar een appel toe. Later worden de eitjes ook wel op de vrucht afgezet, maar ze

(*Grapholita funebrana*) hebben gevangen. De aantallen daarvan kwamen overeen met die van de fruitmotten. Het was bizar dat de pruimenmot kwam opzetten toen de fruitmot in de loop van juli ophield. Ook daarvan hebben we eigenlijk geen schade gezien. We moeten die pruimenmot dus niet plots als probleem insect bestempelen. We bespraken dit met Tim Beliën en

Affirm

Jan Hoogland stelde dat Affirm een rupsenspecialist is, met een brede werking tegen diverse fruitmotsoorten. "Affirm is niet specifiek en pakt onder meer *Cydia*, *Grapholita* en ook bladrollerssoorten aan. Interessant is de snelle werking. Virussen werken wat trager. Affirm werkt binnen 2 uur na opname van de werkzame stof. Zodra het rupsje gaat vreten, zorgt de actieve stof voor een verlamming waardoor het zich niet meer kan verplaatsen. Het vreten stopt omdat ook de kaakspieren verlammen. Door die verlamming sterven de rupsen nadien af. Enerzijds is er contactwerking. Het middel dringt door de waslaag van de plant en komt in de rupsen doordat ze plantendelen opnemen. Anderzijds is er ook een ovicide werking. De actieve stof dringt door de schaal van het eitje om het embryo te doden."

Hoogland toonde een overzicht van de werkzaamheid van een aantal middelen. "Affirm en Coragen hebben het breedste werkingsspectrum. De virussen die in het tweede deel van het seizoen worden ingezet hebben een werking tegen de fruitmot, maar die missen het hele spectrum dat we het afgelopen jaar in die boomgaard hebben gevonden. Ons advies is om tijdig te starten met Insegar als eerste vangnet. Daarna kan driemaal Affirm worden ingezet. Dankzij het brede venster kan je dat eigenlijk spuiten vanaf het uitkomen van de larven tot kort voor de oogst. Om de werkingsduur enkele dagen te verlengen wordt best een uitvloeier zoals Trend toegevoegd. Tussenin zien we een sterke positie voor Coragen, begin juni, als de eieren uitkomen. Let wel op dat je het middel niet te laat inzet, want dan bestaat het risico dat er wat residu gevonden wordt. Wie het aantal gevonden residuen zo laag mogelijk wil houden, vermijdt best het gebruik van Coragen na de langste dag." ■

CYDIA VERSUS GRAPHOLITA

De fruitmot (*Cydia pomonella*), ook wel appelbladroller, is een nachtvlinder uit de familie van de Tortricidae of bladrollers, waarvan de rupsen vooral voorkomen op appels. In mindere mate komen ze ook voor op peren en andere fruitbomen. De spanwijdte van de vlinder bedraagt tussen de 14 en 22 mm. De soort overwintert als rups in een cocon onder schors of tussen afgevalen bladeren. De fruitmot vliegt van mei tot halverwege augustus. Waarnemen en eventueel ook bestrijden kan met

feromonenvallen. De bestrijding kan ook gebeuren met granulose virussen, waarvan meerdere formuleringen erkend zijn voor de toepassing in appels en peren. Ook de perzikmot (*Grapholita molesta*) behoort tot de familie van bladrollers, maar tot een ander geslacht. Ze heeft een spanwijdte van 10 tot 16 mm. Behalve op perziken, abrikozen en pruimen, komen ze ook voor op appel en peer. Er kunnen een viertal generaties per jaar voorkomen.